

cip ogsaa skal indføres, saa sandt som det i ethvert Tilfælde hidtil — jeg har nemlig i disse Dage og for første Gang hørt en anden Opfattelse blive hævdet — fra alle Sider er blevet gjort gældende og har været erkendt fra alle Sider, at den Procedure, der nu for Tiden finder Sted i Højesteret i alle Sager, der ikke efter Bestemmelserne udgaa til skriftlig Behandling, er en mundtlig Procedure, og saa sandt det netop er denne Procedure ved Højesteret, der har dannet Forbilledet for den Procedure, der foreskrives i det foreliggende Lovforslag.

Det ærede Medlem gjorde gældende, at naar jeg vilde fravige det Forslag, som oprindeligt var vedtaget i dette høje Ting, skulde jeg have gjort det paa et meget tidligere Tidspunkt og være fremkommen med det nuværende Forslag allerede i Aarene mellem 1901 og 1903. Deri er jeg ogsaa ganske uenig med det ærede Medlem. Jeg føler mig ganske forvisset om, at hvis jeg vilde være fremkommen med noget Forslag som dette paa den Tid, vilde jeg være bleven mødt med en bestemt Afvisning, grundet paa, at jeg ikke kunde anses for berettiget til at fravige og bryde den historiske Gang, som denne Sag med Rigsdagens gentagne Gange givne Tilslutning og Billigelse havde faaet ved Nedsættelse af Kommissioner og deres Udarbejdelse af Forslag. Det var efter min Mening nødvendigt at arbejde videre paa dette Grundlag, indtil det viste sig, om dette Grundlag kunde gennemføres eller ikke, og dette viste sig ikke i Tiden fra 1901—1903. Det viste sig først definitivt ved Slutningen af Fællesudvalget i 1906. Først da var Tiden kommen til at udarbejde et andet Forslag, og da tog jeg ogsaa fat paa at udarbejde et saadant. De Grunde, som havde gjort, at det viste sig, at den Vej, som man fra først af havde ment at burde gaa, var ufarbar, har jeg allerede første Gang, da jeg havde Ordet, udtalt mig tilstrækkeligt om.

Nu siger det ærede Medlem, at jeg udtalte, at officielt var det Nævningerne, der skilte, og at jeg skulde have ladet forstaa, at det kun var en Skingrund, idet den virkelige Grund var de praktiske Vanskeligheder, Indvendinger og Betænkeligheder, jeg har anført. Jeg har ikke sagt og ikke tænkt paa at sige eller antyde, at det skulde være en Skingrund, at Nævningerne kom frem. Angaaende Nævninger var der virkelig en saa dyb Uoverensstemmelse, at dette i sig selv vilde være tilstrækkeligt til at lægge Sagen øde i alt Fald paa det Tidspunkt, selv om ikke

andet havde været. Men naar Sagen skulde optages paa ny, kunde det ikke nytte at søge en Udjævning alene paa dette Punkt — en Udjævning, som jeg vedkender mig, at jeg har søgt ved mit Forslag. Det var nødvendigt ogsaa at tage Hensyn til de andre Ting og Omstændigheder, som gennem Aarenes Løb havde givet sig til Kende paa forskellig Maade her paa Rigsdagen.

Nu spørger det ærede Medlem, hvorfra jeg kender den Understrøm af forskelligartede finansielle Betænkeligheder, jeg omtalte, og det ærede Medlem for Københavns 3die Valgkreds (Alfred Christensen) udtalte ogsaa, at han kendte ikke noget til en saadan Understrøm. Jeg vil derom sige, at naar man skal paavise, at en saadan Understrøm har været til Stede, vil man selvfølgelig ikke kunne gøre det uden ved at anføre private Samtaler og Udtalelser af Medlemmer af begge Ting — thi Understrømmen har været til Stede i begge Ting, og Understrømmen har været til Stede i mere end eet Parti baade i dette og i det andet Ting. Men jeg kan i den Henseende nøjes med — tror jeg — at henvise til, at ingen, i alt Fald med Undtagelse af det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds og maaske hans nærmeste Meningsfæller, har i de Aar, der ere forløbne, kunnet være uvidende om eller blind for, at der fra forskellig Side i begge Rigsdagens Ting er meget store Betænkeligheder overfor de forskellige Arter af finansielle Spørgsmaal, som jeg har omtalt. For mig har dette været tilstrækkelig Grund til at søge at bringe et Retsreformforslag frem, der samtidig med, at det opfyldte Grundlovens Bud fuldt ud, tillige var i Stand til at imødegaa de forskellige Betænkeligheder, som jeg har hentydet til, og der er for mig ingen som helst Tvivl om, at det Lovforslag, jeg har forelagt, vil i overordentlig høj Grad bringe Udgifterne ned, baade Udgifterne for det offentlige, Stat og Kommune, og Udgifterne for de enkelte processøgende Parter. Hvad det sidste angaar, kan det være meget rigtigt, hvad det ærede Medlem, der sidst havde Ordet, udtalte, at selvfølgelig vil Procesmaaden efter det foreliggende Forslag blive dyrere, end den er nu. Det er noget, der er en given Sag, og noget, der følger med den mundtlige Procedure. Men jeg vil paa den anden Side bestemt hævde, at Proceduren for den enkelte Part efter det foreliggende Forslag ubetinget vil blive langt billigere, end den vilde være bleven efter Kommis-